

Handlingsplan for barns psykososiale miljø

Brannåsen og Tanem barnehager

Innhold

Arne Holtes 7 psykiske helserettigheter	s. 3
Enhetens grunnverdier	s. 3
Definisjon på mobbing	s. 4
Enhetens rutiner for forebygging av mobbing	s. 5
Enhetens rutiner for å avdekke mobbing	s. 6
Enhetens rutiner for tiltak når personalet observerer, barn og /eller foresatte melder om mobbing	s. 8
Sjekkliste angående de voksnes forhold til barna i barnehagen	s. 10
Sjekkliste i forhold til miljøet i barnehagen	s. 11
Mal for møtereferat vedrørende mobbing/krenkelser	s. 12
Kvitteringsliste	s. 13

Arne Holtes 7 psykiske helserettigheter

- 1. Identitet og selvrespekt** «Følelsen av at du er noen og at du er noe verdt»
- 2. Mening i livet** «Følelsen av at du er en del av noe som er større enn deg selv og at det er noen som trenger deg»
- 3. Mestring** «Følelsen av at du duger til noe, at det er et eller annet du får til»
- 4. Tilhørighet** «Følelsen av at du hører til noen, at du hører hjemme et sted»
- 5. Trygghet** «Følelsen av at du kan tenke, føle og utfolde deg uten å være redd»
- 6. Deltakelse og involvering** «Følelsen av at det faktisk spiller en rolle for andre hva du gjør eller ikke gjør»
- 7. Fellesskap** «Følelsen av at du har noen som du kan dele tanker, følelser og erfaringer med. Noen som kjenner deg, som bryr seg om deg og som du vet vil passe på deg når det trengs. Du er ikke alene»

Enhetens grunnverdier

Respekt, tillit og delaktighet er verdier som vi ønsker skal prege våre valg i hverdagen. Disse verdiene skal gjenspeiles i den daglige praksisen og vil derfor være gjentakende i vårt refleksjonsarbeid. Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens arbeid. Vi vil jobbe for at alle skal bli møtt med **respekt** og **tillit**, samt oppleve å få være **delaktig**. I vår barnehage vil vi fremme enkeltindividenes verdighet og tro på seg selv i møte med andre mennesker. Vi ser på hvert enkelt individ i barnehagen som en ressurs med sin personlighet, kunnskap, hobbyer eller interesser. Sammen skal barn og voksne vise egne ressurser, og få mulighet til å bruke dem positivt.

«I møtet med andre er vi hele tida i bevegelse. Vi skaper hverandre».

Definisjon på mobbing

Mobbing kan forstås som sosiale prosesser på avveie.

“Mobbing av barn i barnehagen er handlinger fra voksne og/eller andre barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet.”

(Ingrid Lund).

Når vi skal jobbe med relasjoner, må vi ha fokus på hele miljøet - det hjelper ikke å jobbe med ett og ett individ. Hele læringsmiljøet må inkluderes.

Studier fra terapi viser at innsats rettet mot par, familier, grupper eller samfunn har større effekt enn å jobbe med én og én (Ness, 2017)

Personalet i Brannåsen barnehage skal hver dag jobbe for et trygt og godt barnehagemiljø for barn.

“Når personalet stadig våger å stille kritiske spørsmål og åpne spørsmål til seg selv, samtidig som de styrker alt det relasjonelle arbeidet som fremmer god lek, humor og trygghet blir det dårlige vekstforhold for krenkelser og mobbing” (Mobbing i barnehagen, Ingrid Lund)

For å kunne jobbe godt med å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser og mobbing må vi sikre at vi har god ledelse. Ledelse skjer på ulike nivåer. Uavhengig av om en leder enkeltbarn eller grupper av barn skal det være en anerkjennende holdning i bunn. Ledelse er en viktig dimensjon

<i>Lytte, bekrefte, forstå og respektere den enkeltes opplevelse</i>	<i>Legge til rette for en inkluderende barnehage der den enkelte kan kjenne seg som en betydningsfull deltaker i fellesskapet</i>
<i>Anerkjennende ledelse</i>	
<i>Tydelig kommunikasjon med vekt på samarbeid med barn, mellom barn, mellom voksne i barnehagen og mellom ansatte og foreldre</i>	<i>Pågående holdningsarbeid i synet på barn, barns atferd og voksnes rolle i barnehagen</i>

(Lund, 2016)

Alle relasjoner påvirkes av omgivelsene og barn har rett til et læringsmiljø som både er utfordrende og trygt for fellesskap og vennskap.

Revidert august 2024

Enhetens rutiner for forebygging av mobbing

Hva?	Når?	Ansvar?	Kommentar?
Gjennomgang av vår handlingsplan med hele personalet	Ved oppstart hver høst.	Enhetsleder og pedagoger	Send ut planen til gjennomlesing på forhånd
Alle foresatte informeres om planen på foreldremøtet i september. Gjennomgås i SU.	Hvert år i foreldremøte september Su oktober	Enhetsleder og pedagoger	Send ut planen til gjennomlesing på forhånd
Refleksjon rundt følgende i personalgruppa: Hva er et godt psykososialt miljø i barnehagen? Hva er terskelen for å gripe inn og hva innebærer det? Når skal ledelsen varsles? Hvordan jobber hver og en av oss? Hvilken rolle har jeg i barnas lek?	Første personalmøte på høsten. Ukentlig på team-/avdelingsmøter Planleggingsdager	Enhetsleder og pedagoger	Refleksjonene dokumenteres skriftlig og danner grunnlag for videre arbeid i barnegruppene
Informasjon til alle nyansatte om handlingsplan Også elever og studenter Lærlinger	Ved ansettelse	Enhetsleder og pedagoger Fagarbeider med veiledningsansvar for lærling	Enhetsleder informerer vikarer om rutinene. Alle synliggjør rutinene i praksis
Kontinuerlig observasjon og vurdering av barnas psykososiale miljø. Foreldresamtaler og trivselssamtaler med barna.	Løpende i hverdagen. Fast på agenda i møter. Høst og vår, samt ved behov	Hele personalet Pedagogisk leder og enhetsleder	
Evaluerings og evt revidering av plan	Årlig i desember	Enhetsleder/pedagoger/Brukerråd	
Personalet er aktive i barns lek for å	Kontinuerlig	Hele personalet	Aktiv bruk av Årsplanen

støtte og veilede barnas utvikling av grunnleggende ferdigheter som: språk,venneferdigheter, sosial kompetanse, lekekompetanse			
Personalet deltar på fagdager som omhandler lek, vennskap og barns psykososiale miljø.	Når dette tilbys	Enhetsleder/Pedagogiske ledere følger med og vurderer hvem som skal meldes på hvilke kurs.	

Enhetens rutiner for å avdekke mobbing

Hva?	Når?	Ansvar?
Rutine: Trivselssamtaler med barna Innhold: barnets opplevelser trivsel, vennskap og samhørighet	Gjentakende som tema i barnemøter og individuelt i hverdagen	Pedagogisk leder Hele personalgruppa
Rutine: Foreldresamtaler 2 ganger i året Innhold: Barnets trivsel og vennskap i barnehagen reflekteres med foreldrene, sammen med andre aktuelle temaer.	En gang på høsten og en gang på våren. Ved behov avtales det oftere	Pedagogisk leder i samarbeid med foreldrene
Rutine: Kontinuerlige samspillsobservasjoner av enkeltbarn og grupper med barn. Innhold: Alle ansatte skal foreta sine observasjoner og skrive ned de synes er viktige for en videre drøfting og refleksjon. Hva ser vi spesielt på: -Hvilke barn leker sammen? -hvordan de leker og hva de leker? -asymmetri i relasjonene; er det alltid de samme	I det daglige arbeidet med barna	I teamene Hele personalgruppa

barna som stenges ute fra lek og de samme som bestemmer og holder andre utenfor? -konfliktnivået; løser barna mye selv? er det høyt konfliktnivå? Er det barn som alltid havner i konflikt? Er det barn som trekker seg unna lek, viser utrygghet i gruppa? -gode lek og gode samspill/relasjoner. Når i de daglige lekegruppene. Ansvarlig pedagog i samarbeid med det øvrige personalet på gruppa og basen. lykkes barna i relasjonene? -personalets rolle og atferd.		
Rutine: Refleksjonstid i teammøter/avdelingsmøter Innhold: Vi går gjennom observasjoner og grupper med barn evt tiltak fattes (se også rutiner for håndtering av mobbing og krenkelser)	Fast punkt i team/avdelingsmøte møtene	Pedagogene med det øvrige personalet i teamet eller avdelingen
Rutine: Jobbe med tilbakemeldingskulturen i personalgruppa. Innhold: Være nysgjerrige på hverandres praksis. Gi konstruktive tilbakemeldinger. Bruke gjort - lært - lurt i evaluering av organisering - samspill - læringsaktiviteter.		
Rutine: Jobbe systematisk med relasjoner og læringsmiljø. Innhold: Fylle ut sjekklister for miljø og relasjoner to ganger i året.	Hele personalet I oktober og i februar	Enhetsleder og pedagoger

Enhetens rutiner for tiltak når personalet observerer, barn og/eller foresatte melder om mobbing: Når tiltak settes i verk skal det skrives referat fra alle møter: pedagogmøter, fagmøter, team møter, foreldresamtaler.

Tiltak	ansvar	Signér: Når gjennomført av hvem?
1 Den som oppdager/får informasjon informerer ped.leder straks. Hvis det er foreldre som er bekymret, ber pedagogisk leder om samtale med foreldre fortløpende. Personalet drøfter dette i nærmeste møte. Beskriv så konkret som mulig hva som har skjedd. Hva har barna / barnet gjort? Hvordan har de voksne forholdt seg? Bli enige om tiltak videre. Varsle ledelsen umiddelbart og vurder sammen om hvilken støtte ledelsen skal gi.	Den som observerer/har oppdaget at det skjer. Foreldre	
2 Snakk med barna om det som har skjedd, en og en. Be barna komme med forslag til hva som kan gjøres videre. Ta med barnas perspektiv inn i det videre arbeidet og sammenfatt barnas forslag med de forslagene personalet har kommet fram til.	Pedagogisk leder i samarbeid med den som er nærmest barnet i barnehagen.	
3 Involver raskt alle foresatte til de barna det gjelder. Del observasjoner og ta de med på råd. Vurder om samtaler skal være i gruppe eller med de enkelte foresatte.	Pedagogisk leder i samråd med enhetsleder.	
4 Bli enige om videre tiltak med foresatte. Hva skal gjøres hjemme og hva skal gjøres i barnehagen?	Pedagogisk leder i samarbeid med foresatte	
5 Tiltak prøves ut i 2 uker. Nytt møte med foresatte og samtaler med barna ved behov. Drøfte tiltak, evt endre/nye tiltak.	Pedagogisk leder i samarbeid med foresatte	
6 Evaluering av tiltak i team-/avdelingsmøter etter 2 uker. Følg punkt 4-6 i maksimum 6 uker	Pedagogisk leder i samarbeid med personalet	
7 Etter 6 uker skal det vurderes om tiltak ikke strekker til og om saken bør	Pedagogisk leder i samarbeid med	

viderehenvises på system til BFT. Foresatte skal informeres om dette tidlig i forløpet, som en mulig hjelp hvis ikke saken kan løses med barnehagens og foresattes egne tiltak.	enhetsleder	
---	-------------	--

Sjekkliste angående de voksnes forhold til barna i barnehagen

Spørsmål	Ja-alltid	Ja-ofte	Nei-sjelden	Nei-aldri
Er voksne i vår barnehage anerkjennende og støttende i forhold til barns initiativ				
Blir alle barna lagt merke til i like stor grad, uavhengig av atferd?				
Får noen barn stadig positiv oppmerksomhet fra oss voksne - mer enn andre barn?				
Kan en se at det har blitt et "mønster" i at voksne har lettere for å tro på noen barna forklaring på konflikter enn andre i gruppa?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar mer kontakt med - og finner på flere aktiviteter med enn andre barn?				
Er det noen barn i gruppa som vi voksne tar lite kontakt med - og sjelden tar initiativ til aktiviteter med?				
Har vi voksne større tålmodighet med enkelte barn i gruppa enn andre, når det gjelder å følge opp/hjelpe dem? Blir noen barn raskere avbrutt /avvist av oss voksne enn andre når de tar kontakt med oss?				
Klarer vi å involvere alle barna i fellesskapet - for eksempel i praten rundt bordet ved måltider?				

Sjekkliste i forhold til miljøet i barnehagen

Spørsmål	Ja- alltid	Ja-ofte	Nei-sjelden	Nei -aldri
Er miljøet i vår barnehage preget av gjensidig omsorg, anerkjennelse, varme og respekt?				
Er samspillet barna imellom preget av likeverdighet og veksling av hvem som bestemmer og hvem som til enhver tid får være med?				
Er det en trygg og avslappet tone preget av humor, spontanitet, oppmuntring og glede?				

Mal for møte referat vedrørende mobbing/krenkelser

Møtedato: _____ År: _____

Møtedeltakere: _____

Saken gjelder (Hendelsesforløp, involverte)	Tiltak (Konkret, hva gjør vi)	Ansvar

Dato for neste møte: _____ År: _____

Sted, dato

underskrift pedagog

underskrift styrer

Underskrift foresatte

Underskrift foresatte

Kvitteringsliste.[illegible]

[illegible]